

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cena po pošti:
za celo leto . R 50.—
za pol leta . R 25.—
za četrt leta . R 13.—
za 1 mesec . R 4.50
Za Ljubljano mesečno 4.50
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 60

Tobačno delavstvo proti rdečemu terorju.

Ljubljana, 30. jan. Sinoči se je vršil velik shod krščansko-socialnega delavstva iz tobačne tovarne. Na shod je privrelo na stotine delavstva ter je z največjim ogorčenjem obsodilo lažnjiva in nasilna sredstva, ki jih socialna demokracija uporablja proti krščanskemu delavstvu. Govorilo je več govornikov.

Na predlog predsednice tovarišice Ivanke Kosec je zbor sprejel soglasno in z gromovitim odobravanjem sledečo resolucijo:

Shod krščanskega delavstva tobačne tovarne v Ljubljani najodločneje protestira proti nasilju, ki ga izvršujejo socialisti v Zagrebu proti našemu krščanskemu delavstvu in proti krščansko-socialni organizaciji. Istotako prostiramo proti nasilju

nemških socialistov v Mariboru proti slovenskim delavcem.

Na predlog tovarišice Ivanke Brate je bila ob velikem ogorčenju vseh navzočih sprejeta naslednja izjava:

»Krščansko delavstvo tobačne tovarne v Ljubljani z obžalovanjem in ogorčenjem čuje, da se je socialno-demokratska delavka drznila med krščanskimi delavkami javno izraziti, da ona hoče kot socialna demokratinja, da gre križ iz šole! Z vso odločnostjo in prepričanjem poudarjamo, da na svetu ne bo prej miru, ljubezni in pravice, dokler na celi črti ne zmaga krščanska misel in ž njo križ ter krščanska organizacija!«

Na zborovanju so se do dobrega razkrile vse socialistične laži.

Rdeča sredstva.

Boj proti krščanski delavski organizaciji je završal z vso silo. Socialna demokracija je tega otročjega mnenja, da bo desetletje v naših organiziranih vrstah razbila. Kakor da bi moč naše organizacije bila zgrajena na dobri volji gospodov socialistov.

Naše strokovne organizacije so na Slovenskem vsaj toliko stare ko rdeče, so za delavstvo pod vodstvom dr. Kreka najmanj še enkrat toliko dobrega storile ko socialistične, so prestale že hujše boje ko so današnji, pa bodo tudi sedanjí napad vzdržale. S terorizmom delajo socijalni demokratje, kjer so v večini, z lažjo, kjer so v manjšini. V tem oziru so posebno poučne razmere v ljubljanski tobačni tovarni. Tu se v glavah rdečih agitatorjev in agitatork vsak dan skoti kaka več ali manj prismojena laž, katero razširjajo, misleč, da ji bo naše krščansko delavstvo verjelo. Nič ne moti teh ljudi, da je danes, ko socialist Bukšeg »skrbí« za živčje, prehrana štirikrat dražja ko je bila prej. Nič jih ne moti, da je sedanja vlada, v kateri sede trije socialistični nekronani vojvode, sklenila tako valutno reformo, da bo delavstvo oropano tri četrtine svojega denarja in zaslužka, da bo vsled te valutne rešitve draginja zrasla še za trikrat. Napram tem očitkom so gluhi. Radi bi zabrisali sled za svojimi grehi. Zato so začeli farško gonjo. Eden kriči: »Vse farje je treba pobiti, vse tercijalke za pete obesiti ter na vse načine mučiti!« Dotični agitator menda meni, da bo potem gospod kraljevi minister Kristan svoje milijone razdelil med uboge lahkoverne proletarce. Druga agitatorka pa je še bolj odkrita in je izjavila, da mora križ in verouk iz šole!

Obenem nastopajo včasih zelo miroljubno in vele: »Združiti se moramo! Na Hrvatskem so vsi prestopili v naš savez, dajte še vi!« Na Hrvatskem pa njihovi bratci slepe ondoto krščansko delavstvo, naj pristopijo v socialistični savez, ker se je ljubljansko krščansko tobačno delavstvo že izjavilo za pristop. Seveda jim nihče ne verjame, tudi na Hrvatskem ne več. Krščansko tobačno delavstvo cele Jugoslavije se organizira v »Zvezi kršč. soc. tobačnega delavstva« s sedežem v Ljubljani. Če pa rdeči kočejo svoje solde pošiljati komunistom v Belgrad, jim mi ne bomo branili.

Te dni so razširili — ko vse prejšnje laži niso nič zalegle — novo laž. Rekli so: »Ljubljanska tobačna tovarna bo zaprta. Mlajše delavke in delavci pojdejo v Belgrad, starejši pa v penzijo. Če se pa organizirate pri nas, se to ne bo zgodilo.« Ljani. Če pa rdeči hočejo svoje solde pošiljati komunistom v Belgrad, jim mi ne bomo branili.

Organizacija, ki se v svojem boju poslužuje laži, nasilja, sramotenj in groženj, ne more delati v korist delavstvu. Organizacija, ki molči, odobrava kapitalistično politiko socialističnih ministrov, je izgubila pravico zastopati pošteno in bedno delavstvo!

Krščanske delavke in delavci tobačne tovarne, ti vneti učenci dr. Kreka, bodo s podvojeno silo šli na delo, da raztrgajo lažnjive mreže rdečih plačancev ter razbijejo nasilje in laž!

Politične novice.

+ **Socialisti ubijajo klerikalizem:** Križ iz šole! O Franciscu Ferrerju piše socialistični družinski list »Svoboda« k desetletnici njegove smrti in se pri tem spominja na cvetočo mohamedansko kulturo na Španskem in ne more kaj, da ne bi podaril klerikalnega mračnjstva in dejstva, da je v ti deželi »brez števila cerkva in samostanov«, kjer klerikalci niso »trpeli nikakega svobodnejšega dihljaja«. To ni prvič, da so socialisti pokazali, da so jim španske vasi bolj znane, kot razmere pred nosom, kjer vlada taka svoboda vesti, prepričanje in besede, da socialisti mečejo delavce krščanskega naziranja na cesto ter družini z demokrati zatirajo vso pravo pisavo in kritiko. Zato pa hočejo maščevati Ferrerja tako le: »Ne ostane nam ne-maščevan, a maščevali ga bomo mirno. Mirno in zakonitim potom ga bomo maščevali: Izvedli bomo kulturno revolucijo: z izvedbo ločitve cerkve od države z versko nevtralizacijo šole. In tako bomo najvrednejše proslavili Ferrerjev spomin.« Verska nevtralizacija šole je učeno povedano. Po slovensko pa se to pravi: Duhovnik, križ in vera mora iz šole! To imenujejo socialisti boj proti klerikalizmu! Pribijemo!

+ **Laž tepe laži!** Socialistični agitatorji v tobačni tovarni širijo vesti, da bo tobačna tovarna v kratkem zaprta, ker večina delavstva noče o socialno-demokratski organizaciji nič slišati. S tem hočejo pritiskati na lahkoverne duše, da se organizirajo pri njih. O tej laži bi se ne splačalo pisati, ko ne bi včerajšnja »Domovina«, osebno glasilo dr. Zerjave, prinesla o tej stvari te vesti: »Brezvestni agitatorji, ki niso daleč od klerikalne stranke, raznašajo po Ljubljani vest, da se ljubljanska tobačna tovarna opusti in stroji prenese v Srbijo, v zameno pa da dobi Ljubljana sladkorno tovarno. Seveda ti brezvestneži tudi govorijo, da bo potem tobak pri nas strahovito drag itd. Seveda na vsem tem nič resnice ni, ampak klerikalci imajo svoje veselje na tem, da hujskajo proti Srbom, ker so na to navajeni že iz avstrijskih časov in »stara navada železna srajca«. S tem je obenem tepena laž socialistov in obenem tepena laž liberalcev. Oboje je laž, naperjena proti nam in naši organizaciji, a liberalci je socialisti s svojo lažjo pobili. Delavstvo pa lahko uvidi, kako ga ima kapitalistična in rdeča gospoda za norca!

+ **V znamenju socialistične kulture in morale.** Zdi se, da hoče glasilo kraljevega ministra Kristana med slovenskim delavstvom tudi v bodoče širiti kulturo s »čedno pisavo« posebne vrste. Sinočnji »Napreč« namreč brani kraljevega ministra Kristana s temi le duhčestimi dokazi: »Sinoči se je nekdo zopet pošteno napel nad »Večerno posodo« in odložil brezobzirno ves plus svoje notranje fizične in duševne produkcije. Njegov napor je bil za list pravi blagoslov. Napolnil ga je s svojo jedrnat in duhovito nadprodukcijo prav vsega od prve do zadnje strani. Takega slikovitega obilježja kakor sinoči ni imel »Večerni list« še nikoli. V zgodovini slovenske klerikalne kulture bo tvorila ta izdaja »Večerne posode« tako po vsebini kakor po obsežnosti posebno poglavje. To je socialistični odgovor v znamenju kulture, pornografiji v podlistku pa v znamenju morale. Da jih le ni sram!

+ **Obnašanje socialističnih demokratov.** Pišejo nam: Nasprotniki v rdečih vrstah se jeze nad »Večernim listom«, češ da je robot. Naj se potrkajo na prsi in reko: Krivi smo mi sami. V sredo se je dogodil slučaj, ki priča o kulturi v rdečih vrstah. V barakah na južnem kolodvoru sta debatirala dva železničarja: soc. demokrat Kos in kršč. soc. Perne. Ker pa Kos ni mogel navesti stvarnih dokazov za svojo trditev in ni mogel pobiti tov. Perneta, se je poslužil sredstva, katerega bi se vsak pošten človek sramoval: **prijuni je enostavito tov. Pernetu v obraz.** Perne ga pa kot **olikan krščansko misleči delavec zavr-**

Jugoslovanska kri v Sibiriji — za Francijo!

Ljubljana, 30. jan. Iz pisma, ki ga slovenski vojak priše iz Vladivostoka domov v Predoslje pri Kranju, posnemamo sledeče zanimivosti:

»Jaz sem pri 1. jugoslovanskem polku v Sibiriji. Poslan sem bil v Vladivostok, da nakupim živil. A naletel sem na pre-vrat. Tu pokajo (19. nov. 1919) puške in topovi... Stojimo pod francosko komando, ta pa se briga za nas le toliko, da ji

igramo vojsko. Stražimo na povelje Francozov, ki vlečejo dobiček iz Rusije. Ravno-kar sem izvedel, da je tu poginilo nad 200 Jugoslovancev. Bila je neka vstaja, in naši so zopet največ trpeli. Tako bo mnogo naših ljudi našlo v Rusiji smrt.«

Nato govori pismo o velikem domotožju in želji, da bi jugoslovanska vlada kmalu poslala tja kako komisijo po nje.

stavili. Dobrovoljna smrt pa je samomor! Kdo Vam je, g. minister vojne in mornarice, pripel toliko lepih križcev na prsa? Hm, dobrovoljci gotovo ne, pač pa predstavnik različnih zavezniških držav, itd. Se spominjate še onih, ki počivajo za Vaše križce na poljanah Dobrudže in ki nimajo niti lesenih križcev?!

Kar se pa ostalih dobrovoljcem namenjenih »privilegijev« tiče, kot n. pr. 5 ha zemlje, o tem imamo pa nekaj pisane-ga, z nekim podpisom! Upamo, da vsaj teh papirjev ne boste pojedli, ker Vam bi ti prav gotovo običali v želodcu! S pozdravom: videant consules!

Vsi X-i.

Klic Dalmatincev.

LDU Split, 29. januarja. (DDU) »Novo Doba« pravi v uvodniku: »Ako glas naroda v tej državi more kaj veljati, smo mi Dalmatinci prvi pozvani, da ga dvignemo, mi, ki bi imeli prvi pasti kot žrtva našega jezika. Mi vam prvi enoglasno kličemo: Odbijte njihov ultimatum! Naj svobodno vzamejo okupirani del Dalmacije, naj se svobodno šopiri tujec po naših obalah, — mi se vseeno ne bojimo: Odbili smo Turčina in Bolgara, Nemca in Madžara, pa da bi se bali Italijana? Vse, vse nam morejo odvzeti, nikdar pa ne vere v bodočnost, in to vero, to nam čuvajte, gospoda v Belgradu, te zastave nikar ne pogazite, naj se zgodi kar se hoče, ne podpisujte pa manjšega zla zaradi večjega. Sedaj niso časi za glihanje in pogajanje. Tu se pripravlja usoda narodov in pokoljenj. Ako hoče ententa res kreniti na stezo krivice, ako hoče pogaziti svoje obete, naj gre do kraja, ali naj vas vaša deca, gospoda na vladnih stoli, ne proklinja jutri, da ste ji, bilo tudi do polovice te steze, prožili roko. Odbijte njihov ultimatum! Mi to zahtevamo od vas, ki smo prvi na udarcu, ki bomo prvi čutili težino vašega odgovora, mi nečemo in ne dovoljujemo, da se odredete bodočnosti vsega našega naroda. Splitčani, ki bi mogli postati prva luka kraljestva, begunci pred tujim jarmom, vsi Dalmatinci, kolikor nas je, vsi vam kličemo: Reka je vaše in naše življenje, življenje vsega naroda, z Reko smo vse, brez Reke smo nič. Odbijte njihov ultimatum! Ne dajte Reke, pa naj se zgodi usoda! Ave Caesar, morituri te salutant!

Širite »Večerni list«!

Ministrska „briljantnost“.

Dobrovoljci nam pišejo: »Službene Novine« od 1. januarja 1920 prinašajo med drugim tudi »uredbo o dobrovoljcih«, izdano od ministra za socialno politiko g. V. Korača in podpisano od vseh 21 ministrov kraljestva SHS, oziroma njihovih zastopnikov.

Člen 1. te naredbe pravi: »da se smatra kot dobrovoljec v smislu te naredbe vsak državljani kraljestva SHS kateri je kot redov ali podoficir vstopil dobrovoljno v srbsko vojsko, do vključno 18. novembra 1918. l., v njej ostal do demobilizacije ali bil iz nje odpuščen redovnim potom kot nesposoben.«

To je menda za vsakega do pičice jasno! Vendar smo pa mnenja, da je podpisal citirano uredbo minister vojne in mornarice tako, kot jih sedaj sploh mnogo podpisujejo, da ni namreč vedel, kaj je podpisal. Da mu je predložil v podpis g. minister za socialno politiko njegovo smrtno obsodbo, dal bi bil samega sebe obglaviti. ne da bi zato vedel. — Pazite vendar g. minister, ko ste vendar v Jugoslaviji in še ob takih časih! Ali veste kaj ste podpisali?

Podpisali ste, da **niso dobrovoljci** vsi dobrovoljci-oficirji katerih je samo iz Rusije preko 1000, in vsi oni vojaki in oficirji, kateri so se borili za naše ujedinenje v vrstah zavezniških armad. Podpisali ste, da so vsi ti neki X-i, na razpolago srečni in hvaležni domovini, katere se išče in najde samo takrat, ko teče drugi voda v grlo; takrat ko je treba reči: »napred — ura« ali po naše: »oo — rúk«

Gosp. minister vojne in mornarice in ostali gg. ministri! Povejte nam, kaj je pa z vsemi onimi dobrovoljci, oziroma njihovimi rodbinami, ki so umrli ali padli ali prišli v ujetništvo in ki vsled tega niso služili do demobilizacije, oziroma niso bili odpuščeni kot nesposobni?

Pričakujemo z gotovostjo, da izide v kratkem nova uredba, podpisana od vseh, ki kimajo z glavami, s katero se proglašajo vsi umrli in padli dobrovoljci za dezertarje, ker so zapustili srbsko vojsko pred demobilizacijo, oziroma za samomordilce, ker so se smrti dobrovoljno izpo-

Ali ste že kupili kaj srečk Dobrodel. efektne loterije?

ne: »Hvala; Sedaj vsaj vem, kakšna je vaša organizacija.« Naj še piše kdo po nasprotnih listih o klerikalni olik: Pogledajte, kar sami sebe in svoje vrste! Peska v oči je že dosti. Ljudje spregledavajo.

+ Rok za odgovor v jadranskem vprašanju so zavezniki vlade na prošnjo naše države podaljšale za teden dni. Rok poteče jutri. — 31. t. m.

+ Demokracija proti krščanstvu. Demokracija skriva svoje protikršćanske težnje in namene kakor kača nože. Kadar jih zgrabiš za vrat na ravnomer izvršenem činu — kakor n. pr. ob šolskem zakonskem načrtu —, tedaj lažejo in zavijajo, češ, da jim je vera najsvetejša stvar na svetu, le proti »klerikalizmu« so. Kako pa v resnici mislijo o krščanstvu, je povedal eden njihovih Benjaminov: dramaturg sarajevskega gledališča Borivoj Jevtić. Le-ta je v božični številki »Glasa Naroda«, glasilo Demokratske zajednice za Bosno in Hercegovino, napisal članek »Božične glase«, v katerem med drugim piše: »Ljudje vojne, ki je prinesel polom centralnih držav, je prinesel obenem tudi polom krščanstva... Krščanski ideologi se bodo morali že potolažiti, da njihova etika po zadnjem in najstrašnejšem kompromitovanju ne bo več doživela vstajenja. Človeštvo ne bo propadlo, če bo jutri manj krščansko, nego je bilo včeraj... Oni pozabljajo, da mora krščanska etika s svojim metafizičnim temeljem odstopiti mesto novi etiki... Vojna je pokazala, kako slabotna je etika, na kateri je krščanstvo zgradilo svojo cerkev... Tu je sekira namerjena naravnost na korenino. Seveda je ta korenina trda dovolj, da bo udarec odletel nazaj na glavo tistega, ki udi sekiro. Vendar je prav, da ljudstvo spoznava prave končne namene proročarjev, ki se zbirajo v Demokratski Zajednici. — »Srbija«, glasilo radikalcev v Mitrovici, ki beleži gornji napad na krščanstvo, pripominja med drugim: »Demokracija so napovedali vojno samemu krščanstvu... Ali je mogoče samo za trenotek misliti, da bo srbski narod poveril svojo usodo ljudem, ki tako govore? Oni, ki ga je skozi petstoletno sužnost držala kvisku — vera! Ne, preveč cenimo samozavest srbskega naroda, da bi mogli kaj takega misliti o njem.« Tudi slovensko ljudstvo ve, kaj mu je storiti s tistimi, ki skušajo podreti tiste temelje, na katerih je Slovenec kljub vsem sovražnim viharjem trdno stal do današnjega dne. Obratovalo bo z njimi, da bo ostala komaj sled za njimi.

+ V škripcu. »Jutarnji List« piše v uvodniku pod naslovom »Koncentracija«: »Čeravno je zanimanje javnosti za naše notranje razmere pojenjalo, vendar so te razmere danes pod vplivom našega zunanega položaja podvržene razvoju, ki vodi k dogodkom, ki ne bodo manj važni, zanimivi, pa tudi ne manj šodbonosni od onih v zunanji politiki. Zunanji in notranji položaj se razvijata vsopredno, drug vpliva bistveno na drugega ter bo tudi končna odločitev v zunanje-političnih vprašanjih (brez ozira na to, kakšna bo ta odločitev) dovedla do velikih izprememb tudi v naših notranje-političnih razmerah. Čeravno se po dogodkih zadnjih dni zdi, da sta se opozicija in vlada popolnoma razšli, vendar stvar koncentracijskega kabineta ne pride z dnevnega reda in moremo reči, da ves razvoj razmer nujno vodi do tega, da je mogoče uresničenje koncentracijske vlade vprašanje nekoliko dni. Ključ do koncentracijskega kabineta je danes v rokah opozicije, ki je vseh zunanjih razmer v ugodnem položaju, da se na eni strani izjavi za neodgovorno, na drugi strani pa zvali celo krivdo na vlado in uporabi vsak morebitni neuspeh v strankarske agitacijske svrhe. Ako opozicija ne bo izkoristila sedanjega položaja za politiko kljubovanja in pritiskanja na svoje strankarske nasprotnike, bi moglo hitro priti do koncentracije.« Vroče jim postaja na vladi...

+ Proti voditeljem stavk. Vlada je odredila, da se zapro voditelji stavke na ti-moških železnicah.

+ Čehi se branijo Kerenskoga. Kerenski je po dr. Kramarju napovedal svoj obisk v Češkoslovaški republiki, kjer namerava menda nabirati prostovoljce za protiboljševsko armado. Na to pripominja praško socialno demokratsko glasilo: »Svarimo pred tem obiskom v času ko stopa Anglija v trgovinske zveze z Rusijo. Nočemo si dati uničiti svoje gospodarske bodočnosti s propadom politiko Kerenskoga, ki menda misli, da Kramar vodi češki narod. Obiska Kerenskoga ne želimo, nevaren je za bodočnost republike.«

+ Angleški kredit za avstrijsko industrijo. »Grazer Volksblatt« poroča, da je angleška vlada na prizadevanje državnega tajnika za finance dr. Reischla odobrila kredit ene milijarde kron za dobavo surovin avstrijski industriji. Državni uradi v Avstriji sestavljajo izkaz o potrebnosti surovin. V poštev pridejo predvsem predelne surovine, dalje kovine in surov gumi.

+ Drag novi militarizem v Avstriji. V prejšnji Avstriji je plačal vsak dr-

žavljan za armado in žandarmerijo 11 kron na leto. V sedanji zmanjšani Avstriji pa odpade za militarizem na vsako glavo po 50 K letno. Pri tem je pa prejšnja armada v miru znašala 415.000 vojakov in 45.000 orožnikov ter je bilo razen tega za slučaj vojne poskrbljeno za 2 milijona borcev. Sedanja avstrijska »armada« sme znašati v miru in v vojni največ 30.000 mož. Potemtakem je nova avstrijska armada petnajstkrat manjša nego prejšnja, a brambni stroški petkrat večji, to se pravi, da se je militarizem podražil za 75 odstotkov.

+ Volitve na Ogrskem — zmaga monarhistov. »Graz. Volksblatt« poroča iz Budimpešte, da je bila udeležba pri volitvah na Ogrskem, ki so se vršile 26. t. m., izredno velika. Ljudstvo je demonstrativno izražalo svojo voljo, da temeljito obračuna s prevratnimi strujami. Vendar so se vršile volitve v največjem redu. Samo med socialisti se je dvignil glasen preprič: zmernejše krilo je za to, da ostanejo socialisti v vladi in da se vdeležujejo pozitivnega dela, dočim so radikalni elementi proti temu in se v boju za delavske mase skušajo s komunisti v demagogiji. — Kolikor se da presoditi, so dobile monarhistične stranke 95 do 98 odstotkov vseh mandatov. Upostava monarhistične oblike na Ogrskem je gotova stvar, vendar se z ozirom na dane okoliščnosti z volitvijo kralja ne bodo prenašili in je te volitve pričakovati k večjemu koncem leta.

+ Sovjetska Rusija in Poljska. Sovjetska ruska vlada je poslala poljski vladi izjavo, v kateri opominja, naj se Poljska ne uda zahtevi imperialistične entente in naj ne dvigne orožja proti sovjetski Rusiji, ki vodi nasproti Poljski slej ko prej politiko pravičnosti in narodne samoodločbe. Sovjetska vlada nima nikakih sovražnih nakan proti Poljski in je prepričana, da se morejo vsa sporna vprašanja med Rusijo in Poljsko rešiti priateljskim potom. Upa in želi, da se to tudi zgodi.

Dnevne novice.

— Protialkoholni svet. Pri poverjeništvu za socialno skrbstvo se je ustanovil protialkoholni svet kot posvetovalni organ protialkoholnega oddelka. Namen tega sveta je, da v vseh vprašanjih, ki se tičejo protialkoholnega gibanja, stavi protialkoholnemu oddelku primerne nasvete in predloge ter ga podpira pri nadzorstvu glede izvrševanja vseh protialkoholnih vladnih odredb. Člani tega sveta so poleg zastopnikov vladnih oddelkov, zastoporlovske zveze, »Sokolskega Saveza SHS«, izobraževalne organizacije »Svoboda« in »Svete vojske«.

— V katoliški cerkvi je prestopila v Berlinu sestra znamenitega pedagoga in vseučiliškega profesorja Festerlinga.

— Vpolnočni dobi povsodne dražaj-ske dolžade; tako je obljubil finančni minister dematacijsko vojske.

— Borovlje. Borovljenska skupina JSZ priredi v nedeljo dne 8. februarja ob 3. uri popoldne v »Delavskem domu« v Podlublju narodno igro s petjem v petih delih »Reveček Andrejček«. Vabimo vse prijatelje naših slovenskih delavcev. — Tovarna v Borovljah je dobila državnega nadzornika v osebi g. prof. Böhma. Bil je skrajni čas. Sovražnikom naše države je pod božajočo roko naše državne uprave greben že visoko zrastle. Če bi bili mi pod nemškimi bajonetom le senco tega naredili, kar delajo javno naši sociji, bi bili že davno v deželi, kjer muh ni. Seveda Slovenec v svojo škodo boža, Nemec in nemškiutar tepe s škorpionji, da doseže svoj cilj. Ni zastojni rekli eden izmed njih: Bist du nicht willig, so brauch' ich Gewalt. Ali bi ne mogli se po tem ravnati enkrat tudi mi? Pač! Toda g. državni nadzornik bi moral priti k nam z drugimi navodili kakoršne je prinesel iz Ljubljane. Gospodje pri vladi, ako hočete, da zmagamo pri glasovanju, vsaj na Koroškem pozabite na stranke, ne tepite se prežgodaj za medvedovo kožo, ker vam medved še lahko zbeži. »Seme izkrvavelega naroda« na Koroškem ima samo en cilj pred seboj — zmaga pri glasovanju. Ne krhajte od zgoraj njegovih sil!

— Proti verižništvu. Zagrebška policijska oblast je odredila, da se vsem trgovcem ki so bili kaznovani zaradi oduševstva in navijanja cen odvzamejo morebitni potni listi in se jim v nobenem slučaju ne izdajo novi.

— Sladkor v Zagrebu bodo delili na karte prve dni februarja po 18 kron kilogram.

— Z viska je padla in bila povožena v Zagrebu starejša ženska — Marija Zunter.

— Občinske volitve v Zagrebu se bodo zanesljivo vršile koncem februarja ali začetkom marca. Tako poroča »Agr. Tbl.«

— Draga vožnja. Na brzovlaku, ki vozi med Dunajem in Zagrebom, stane vožnja v I. razredu 1300 kron.

— Jugoslovanski bankovci s ponarejenimi žig. Jadranska banka v Ljubljani poroča: Kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, kurzirajo na Dunaju jugoslovanski tisočronski bankovci, markirani z žigom: »Jadranska banka, Ljubljana« v eni vrstici. Dovoljujemo si, opozorjati javnost na dejstvo, da so bankovci s tem žigom brezdomno falsifikati, ker je uporabljala naša banka pri žigosanju izključno žige z besedilom »Jadranska banka — podružnica Ljubljana« in sicer, kakor oddeljeno, v dveh vrsticah.

— Goljufije z denarjem. »Jugoslov. Lloyd« poroča, da krožijo med ljudmi avstrijski stotaki (z oznabo »Deutsch-Oesterreich«), na katere so prilepljene znamke, prenešene z naših bankovcev nižje vrednosti. Dalje se dobe v prometu naši bankovci, ki so namesto zakonitega kolkovanja potvorjene z bivšimi avstrijskimi poštnimi znamkami po 3 in 5 vin.

— Drobni ostaja. Kakor poroča »Jugoslov. Lloyd«, se je po bankah nakopilo čilo za stotisoče dvo- in enokronskih bankovcev, ki ne vedo kam z njimi. To preostajanje drobnega denarja prihaja od tod, ker moreš danes z 1 K kupiti komaj tisto, kar preje z 10 vinarji in takih predmetov ni veliko. Zato igrajo v vsej trgovini glavno vlogo večji bankovci.

— Za nočni počitek v pekarski obrti štrajkajo pekovski pomočniki v Osijeku.

— Povođenj. Drava je pri Osijeku prestopila bregove in preplavila vas Jenőfalva. Ljudi in živino so rešili.

— Vrnitev hrvaških in srbskih listin in starin iz Budimpešte. Iz Beograda je te dni odpotovala v Budimpešto posebna komisija, opremljena z najobširnejšimi pooblastili, ki naj zbere po budimpeštanskih uradih in zavodih shranjene hrvaške in srbske listine, starine in umetnine ter jih takoj odpelje s seboj v Beograd ozir. Zagreb.

— Olvezno prijavljene jetičnih in spolnih bolnikov so uvedli v Zagrebu. Vsak zdravnik mora v bodoče naznani mestnemu fizikatu vse kužne slučaje posebno tudi jetične in spolne bolezni, ki se zgledajo pri njem v privatni praksi. O bolnikih se bo vodil natančen pregled, nadzorovalo njihovo zdravljenje ter ukrenile potrebne družabne in zdravstvene odredbe.

— Pod ekspresni vlak se je vrgla v Zagrebu Marija Šuter, doma iz Ptujja. Vlak ji je odrezal glavo. Pri njej so našli steklenico lizola in sprichevala, nedaleč stran pa dekletov kovček in klobuk.

— Žalostne razmere v Olomucu. »Mähr. Tagblatt« poroča, da je policija v Olomucu ob zadnjem nočnem pregledu hotelov našla med ženskami, ki jih je zalotila v prostituciji, pretežno večino žena in deklet iz najboljših družabnih krogov; le neznatno število je bilo navadnih pouličnih vlačug. To kaže, kako zrela je kapitalistična meščanska družba za obračun.

— Valute na zagrebški berzi dne 27. jan.: Ameriški dolarji (100) 9500 K; nemške marke (100) 195 do 205 K; rumunski lei (100) 210 K; francoski franki (100) 920 K; italijanske lire (100) 720 K; avstrijske krole (100) 38 do 39 K; dinarji (100) 195 K.

Ljubljanske novice.

lj Danes zvečer v »Ljudskem domu« ob pol osmih zvečer ponove Šentjakovski Orli tridejansko veselico »Charleyeva teta«. Med odmorji bo sviral dijaški orkester. Igra je prošle nedelje najpolnša dvorano, izzvala mnogo smehe in žela veliko odobravanje. Točno izvajanje glasbenih točk dijaškega orkestra je spopolnjevalo dobro voljo posetnikov. — Vstopnice se dobe v trgovini g. Češnovar, Stari trg 16, in zvečer pred predstavo pri blagajni. — Vsi prijatelji dobre zabave, pridite dares zvečer v »Ljudski dom«!

lj Demonstracije proti italijanskemu pohlepu po naših deželah je priredila akademina mladina 29. t. m. v Ljubljani. V sprevedu so nosili naše trobojnice, vsikali proti Italiji in peli domoljubne pesmi. Ustavili so se med drugim pred deželnim dvorcem, kjer jih je z balkona nagovoril vseučiliški rektor dr. Plemel in naznanil, da je akademski senat ljubljanskega vseučilišča na strani domoljubne mladine ter bo poslal primerno spomenico v Pariz. Demonstracije so se završile ob največjem navdušenju leno in dostojno.

lj Gospodu, ki je našel. Dotični gospod, ki je našel v kavarni Union dva broširana zvezka z rdečo obrezo, naj zvezke blagovoli vrniti v našem uredništvu ali pa pri blagajni v kavarni Union. Ker za dotičnega gospoda ta dva zvezka gotovo nimata vrednosti, naj lastniku blagohotno stori to prijaznost.

lj »Dramatična šola« na Ljudskem odru. Danes zvečer se vsled predstave pouk ne bo vršil. Prihodnje predavanje bo v torek ob navadni uri.

lj Ljudski oder opozarja slavno občinstvo na svoj prvi družabni večer v nedeljo zvečer, na katerem bodo igrali »Kdorkovo komedijo« »Kdor drugemu jamo koplje...« in na ponedeljkovo predstavo burke »Pri belem konjčku«.

lj Gospodje zaupniki političnih strank, ki so določeni za pregledovanje vprašalnih pol za cenejšo prehrano, se vabijo, da se zanesljivo zglase v soboto, dne 31. januarja 1920 ob 6. uri zvečer v mestni svetovalnici radi pregleda pol in vloženih pritožb.

lj »O verižniku s plavo krvjo« smo poročali v listu 26. t. m. K tej notici danes izjavljamo, da vladni kancelist Viktor grof Eichtenberg ni identičen z grofom v dotični notici.

lj Huda ženska. Na Jurčičevem trgu in Bregru je zabaval Ljubljancane prizor, kakršen je celo v Ljubljani redek. Da se pogreje, je ga J. S. s Starega trga pila žganje v neki prodajalni. Tam je pil žganje tudi neki A. S., ki je gospo podražil: »Take žene bi pa že ne maral, ki pije žganje.« Kaj bi mogel hujšega reči! Huda ženska je že v trgovini skočila proti A. S. in ga oklofutala. Zunaj na Jurčičevem trgu se je nadaljeval skandal: huda J. S. je skočila v A. S., v eni roki je imela nož, da drugo roko ga je pa praskala, ga vrgla na tla, A. S. se je branil in končno se ji je izvil. Mož J. S. je nekaj časa pomagal ženi, a se je tega nevhvaležnega posla kmalu naveličal. Med pretepanjem se je slavnostni izprevod pomikal na Breg: nabralo se je namreč veliko ljudi; tam je nastopil pol. nadstražnik Franc Grošelj, katerega je J. S. nahučala, češ: »10 kron dobiš za aretacijo!« Kričala je, da je lačen, njej se pa dobro godi. Prišel je na pomoč še drugi stražnik, katerega je žalil tudi mož J. S., češ, da »bo zaslužil 10 zeksarc.« Aretaciji se je J. S. upiral in se vrgla na tla, vsled česar so jo nahulili na voziček in so jo morali zvezati. Še na policijskem ravnatelstvu je bila huda na A. S. in mu grozila: »Če bom š. dobila, ga bom tako nabila, da bo en mal grdu gledu.« S hudo žensko bo obračunalo deželno sodišče.

lj Tatvini. Hlapcu B. L. v Spodnji Šiški 91, je bila ukradena iz suknje, ki je visela v hlevu, denarnica v kateri je imel 1200 K. — Posestniku Francu Komaru je bil ukraden iz predsobe par čevljev, vrednih 500 K.

lj Mlada tatca. K. C. z Dolenjskega se je skregala doma s svojimi starši in se odpeljala v Ljubljano služiti. Ker so ji pošla sredstva, si je pri svoji gospodnji izposodila dežnik, katerega je zastavila, vzela je dalje iz kovčka nočno jopico in prti iz čipk in je ukradla iz omare 500 K. Dekle so izročili sodišču.

lj Kaznovana dražilka ušla. Gizela Darbo iz Gorice, katera je bila obsojena na globo 3000 K, ker je predrago prodajala čokolado in je odšla iz urada, češ da gre po denar, da plača globo, je ušla čez demarkacijsko črto.

lj Verižnik ponujal detektivno blago napredaj. Detektivu verižniškega urada je ponudil, ko se je vozil s tramvajem verižnik Streh Izak Livers iz Trsta, sin Benjamin, kateri je doma iz Galicije, sukanec na prodaj. Detektiv ga je seveda aretiral, sukanec je bil pa zaplenjen. Jud je dobil 2000 kron globo in 8 dni zapora, če ne bo mogel plačati, bo moral še 14 sedeti.

Razne novice.

r Milo iz rujava premoga. O koristi črnega premoga je več ali manj znano, da se pridobiva iz njega bencin, bencolova kislina, krasna barvila in mnoga zdravila, ali malokomu utegne biti znano, da se iz rujava premoga pridobiva dobro, mastno milo. — Poleg parafina in sirovega olja se pridobiva iz rujava premoga tudi takimenovalno plinovo olje, ki se rabi za svečavo in kurjavo. In iz tega plinovega olja je mogoče izdelovati dobro mastno milo. Žal, tega izuma se še ni mogoče veseliti, zakaj rujava premoga še za vsakdanjo kurjavo nimamo, nikar še, da bi ga preostajalo za izdelovanje mila.

Narodno gledališče.

Opera.

V petek, 30. jan.: »Mignon«. Abon. A — 30.

V soboto, 31. jan.: »Boheme«. Abon. D — 31.

V nedeljo, 1. febr.: »Rusalka«. Izven abon.

Drama.

V petek, 30. jan.: »Na dnu«. Abon. C — 30.

V soboto, 31. jan.: »Brezdn«. Abon. B — 31.

V nedeljo, 1. febr., popoldne: »Na dnu«. Izven abon.; zvečer: »Hlapci«. Izven abon., delavska predstava.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.